



Contents lists available at ThaiJO

วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร

INTERDISCIPLINARY SOCIAL SCIENCES AND COMMUNICATION JOURNAL

journal homepage : <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ISSC>

การพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

สุภาพร เมืองจันทร์¹ และ เยาวพา กองเกต²

Supaporn Muangchan and Yaowapa Kongket

¹⁻² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Faculty of Humanities and Social Sciences Loei Rajabhat University

E-mail: Supaporn.mua@lru.ac.th *Corresponding author

Article History

Received; 24-10-2025; Revised;
15-06-2026; Accepted; 16-06-2026
<https://doi.org/10.14456/issc.2026.28>

คำสำคัญ:

การบริหารจัดการวารสาร; วารสาร
วิชาการ; ระบบ ThaiJO; การประเมิน
บทความ

บทคัดย่อ

บทนำ: การพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย **วัตถุประสงค์ของการวิจัย:** เพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยมุ่งศึกษากระบวนการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการวารสาร **ระเบียบวิธีวิจัย:** ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 33 คน ได้แก่ ผู้เขียนบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิ และบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ **ผลการวิจัย:** พบว่า 1) ด้านผู้เขียนบทความ ผู้ใช้ระบบ ThaiJO ส่วนใหญ่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังต้องการให้ปรับปรุงคู่มือการใช้งาน ระบบติดตามสถานะบทความ และช่องทางสื่อสารให้ชัดเจนขึ้น 2) ด้านผู้ทรงคุณวุฒิ ระบบการประเมินผ่าน ThaiJO มีความเหมาะสมและโปร่งใส แต่ควรลดการใช้ระบบ Manual พัฒนาระบบแจ้งเตือน และสนับสนุนการจัดทำฉบับพิเศษ (Thematic Issue) รวมถึงขยายช่องทางเผยแพร่เพื่อเพิ่มการอ้างอิง 3) ด้านบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่วารสาร มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทั้งด้านเนื้อหาและเทคนิค โดยมีเป้าหมายพัฒนาวารสารสู่ระดับ TCI กลุ่ม 1 และระดับนานาชาติ **สรุป:** การพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการวารสารโดยใช้ระบบ ThaiJO ควบคู่กับการจัดทำคู่มือการใช้งาน การพัฒนาระบบติดตามสถานะบทความ และการเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของวารสาร ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของ TCI อันจะนำไปสู่การยกระดับวารสารสู่ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพสูงขึ้นในอนาคต



DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT MECHANISM FOR THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES JOURNAL AT LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

Keywords:

Journal Management; Academic Journal; ThaiJO System; Article Review Process

ABSTRACT

Introduction: The development of a management mechanism for the Humanities and Social Sciences Journal of Loei Rajabhat University aims to enhance the efficiency and effectiveness of the journal's operational processes. This study seeks to investigate the journal's management procedures, identify problems and obstacles, and propose developmental strategies to strengthen its overall management system. **Objective:** The main objective of this research is to develop an effective management mechanism for the Humanities and Social Sciences Journal of Loei Rajabhat University by examining its workflow, challenges, and potential improvements that contribute to the journal's operational efficiency. **Method:** A qualitative research approach was applied through document analysis and semi-structured interviews with 33 key stakeholders, including article authors, peer reviewers, and journal editors or staff members. **Result:** 1) Article Authors: Most users could efficiently operate the ThaiJO system; however, they recommended improving the user manual, enhancing communication channels, and clarifying the article tracking system. 2) Peer Reviewers: The review process through ThaiJO was found to be appropriate and transparent, but it was suggested to reduce reliance on manual operations, develop an automated notification system, and encourage the creation of special thematic issues while expanding publication channels to increase citation opportunities. 3) Editors and Journal Staff: They play vital roles in both content and technical management, with a shared objective of elevating the journal to the TCI Tier 1 level and achieving international recognition. **Conclusion:** The development of the journal management mechanism through the ThaiJO system, together with the implementation of user manuals, article tracking procedures, and improved communication channels, enhanced the efficiency of journal operations and reduced redundancy in the workflow. These improvements contributed to the systematic management of the journal and supported its quality development in accordance with the Thai Journal Citation Index (TCI) criteria. The findings can serve as a practical guideline for improving academic journal management and for advancing the journal toward higher national and international standards.

1. บทนำ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (Journal of Humanities and Social Sciences Loei Rajabhat University) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ ตลอดจนองค์ความรู้ทางด้านสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งแรกตั้งแต่ปี 2561 ในระยะแรกทำการเผยแพร่บทความปีละ 3 ฉบับ เป็นวารสารราย 4 เดือน (มกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และ กันยายน-ธันวาคม) และเมื่อ 15 กรกฎาคม 2562 จนถึงปัจจุบัน ได้ปรับกำหนดการออกวารสารเป็น 2 ฉบับ ราย 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายน, กรกฎาคม - ธันวาคม) ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จากสำนักหอสมุดแห่งชาติกรมศิลปากรตามเลขทะเบียน ISSN 2651-0510 จึงเริ่มดำเนินการจัดเรียงฉบับตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นไป วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research articles) บทความวิชาการ (Review articles) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวความคิด เทคนิคและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการของนักวิชาการ คณาจารย์ นิสิต นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปด้านสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังต่อไปนี้ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และอ้างอิงข้อมูลของวารสารได้ถูกต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้นวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารใหม่เข้าสู่ฐานข้อมูล TCI (Thai Journal Citation Index) ประจำปี พ.ศ. 2566 กลุ่ม 2 การรับรองคุณภาพวารสารตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566 ไปจนถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2567 และได้รับรองคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 5 พ.ศ. 2568 – 2575 ได้รับการรับรองเป็น วารสารกลุ่มที่ 2 การรับรองคุณภาพวารสารตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2568 ไปจนถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2572 โดยมีกองบรรณาธิการวารสารจากหลากหลายสถาบันการศึกษา (Faculty of Humanities and Social Sciences, 2018)^[2]

ปัจจุบัน วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นวารสารหนึ่งที่ทำเนิการภายใต้ระบบการบริหารจัดการ ThaiJO (Thai Journal Online System) ซึ่งเป็นระบบการจัดการและตีพิมพ์วารสารในระบบออนไลน์ (E-Journal) ซึ่งในการทำงานวารสารนั้น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานวารสาร จะมีการประสานงานกับ 2 ส่วนหลัก คือ 1) ผู้เขียนบทความ (Authors) คือ เจ้าของบทความที่ส่งบทความนั้น ๆ เข้ามาตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewers) คือ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ ประเมินบทความวารสาร

งานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยปัจจุบัน มีระบบและขั้นตอนการใช้งานที่มีความซับซ้อน จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันจะพบปัญหา ดังนี้

1) กระบวนการประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewers) ผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่านยังไม่เข้าใจ ยังไม่ทราบถึงขั้นตอน กระบวนการสำหรับการพิจารณาบทความในระบบออนไลน์ (E-Journal) และระบบ ThaiJO ซึ่งการพัฒนาและอัปเดตข้อมูลอยู่เสมอ ทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิบางส่วนไม่คุ้นชินกับระบบทำให้เป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน รวมไปถึงขั้นตอนการสมัครสมาชิก การรับ – ส่งเอกสารอัปโหลดเอกสารในระบบ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ระบบ การที่วารสารไม่สามารถติดต่อเข้าถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินบทความได้ การที่ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ระบบ ThaiJO ไม่เป็น (Atcharyapiban, 2022)^[1] หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ค่อนข้างมีอายุจะไม่สะดวกทำงานผ่านระบบออนไลน์ ทำให้เจ้าหน้าที่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนเหมือนทำงาน 2 ระบบ (Thummasaroach, 2023)^[9] ส่งผลให้เวลาในการปฏิบัติงานที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานของวารสารเกิดความล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น

2) กระบวนการประสานงานผู้เขียนบทความ (Authors) การส่งบทความและแบบฟอร์มไม่ตรงตามข้อกำหนดของวารสาร เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด (Maleepat et al., 2021)^[5] เช่น การใช้ขนาดฟอนต์ตัวอักษร เนื้อหาบางส่วนของบทความขาดหายไป รูปแบบการอ้างอิงไม่ถูกต้อง ฯลฯ และผู้เขียนบทความไม่ได้ส่งบทความฉบับแก้ไขกลับมาในเวลา

กำหนดบางครั้งไม่ได้มีการแก้ไขกลับมาการส่งเอกสารกลับมาล่าช้า แก้ไขไม่ครบถ้วน หรือมีการแก้ไขบทความกลับมาไม่ครบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (Thummasaroch, 2023)^[9]

3) ด้านงานเอกสาร เอกสารเกิดการสูญหายระหว่างจัดส่ง ซึ่งหลายครั้งที่เอกสารส่งไปไม่ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ทรงคุณวุฒิส่งเอกสารกลับมาไม่ถึงเจ้าหน้าที่วารสาร ส่งเอกสารกลับมาไม่ครบ เช่น ขาดสำเนาบัตรประชาชน หรือมีการลืมนามรับรองสำเนาถูกต้องในสำเนาบัตรประชาชน หรือใบสำคัญรับเงิน และใช้ปากกาหมึกสีดำในการรับรองเอกสาร

ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานวารสาร ระยะเวลาทำงานในแต่ละกระบวนการเพิ่มขึ้น จนทำให้กระบวนการทำงานในขั้นตอนถัดไป จนอาจทำให้ระยะเวลาการดำเนินการไม่เพียงพอ เกิดความล่าช้า หรือทำให้ประสิทธิภาพในการตรวจสอบความถูกต้องของวารสารฉบับนั้น ๆ น้อยลง

จากปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ให้วารสารมีคุณภาพของวารสาร ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยกำหนดไว้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับติดตามและลดข้อผิดพลาดในการประสานงานระหว่างผู้เขียนบทความและผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จึงได้จัดพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) เพื่อการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาข้างต้นทางศูนย์การอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้งานระบบ ThaiJo 2.0 เป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง แต่อาจไม่เพียงพอและอาจจะมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เพราะส่วนใหญ่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้แก่วารสารที่อยู่ในฐานของ TCI ซึ่งจริง ๆ แล้วผู้ใช้งานระบบนั้นไม่ได้มีเฉพาะเจ้าหน้าที่วารสาร แต่ยังมีส่วนของผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะต้องใช้งานระบบดังกล่าวด้วย ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น และให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำคู่มือการใช้งานเบื้องต้นสำหรับผู้ประเมิน (Reviewers) และคู่มือการใช้งานเบื้องต้นสำหรับผู้เขียน (Authors) เพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. การทบทวนวรรณกรรม

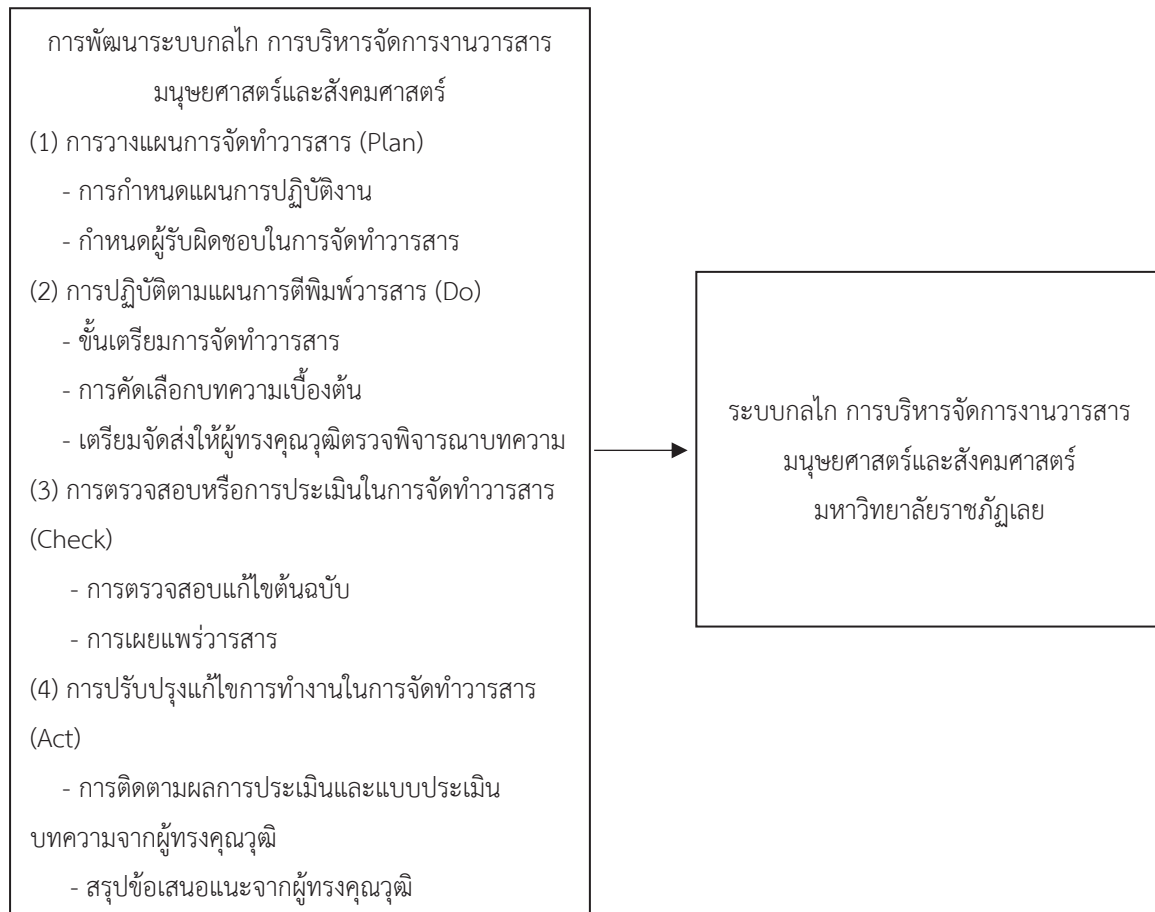
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบและกลไกการบริหารจัดการวารสาร โดยเน้นการนำแนวคิดทางการบริหารจัดการสมัยใหม่และวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นกระบวนการบริหารงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Phoocharoen, 2001)^[6] มาใช้พัฒนาระบบการดำเนินงานวารสารให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพครอบคลุมตั้งแต่การรับบทความ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ไปจนถึงการเผยแพร่ในระบบ ThaiJo นอกจากนี้ยังศึกษามาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารของ TCI รอบที่ 5 เพื่อยกระดับวารสารสู่เกณฑ์กลุ่ม 1 และมาตรฐานสากล (TCI, 2020)^[8] โดยอาศัยหลักการบริหาร การจัดการ และการให้บริการที่มุ่งเน้นคุณภาพ ความโปร่งใส และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จของวารสารขึ้นอยู่กับระบบบริหารที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีสนับสนุน และความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษานี้ จึงแบ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย



5. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจาก ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยใช้รูปแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้ 1) กำหนดหัวข้อการศึกษางานวิจัย ปัญหา และวัตถุประสงค์งานวิจัย 2) ขั้นตอนการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการ

พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล 6) ขั้นตอนการสังเคราะห์และการสรุปข้อมูล และ 7) ขั้นตอนการเขียนรายงานวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวารสารและผู้ใช้บริการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และผู้เขียนบทความ บุคลากรคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา นักวิจัยอิสระ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 33 คน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีการเก็บข้อมูลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ส่วนคือ

1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความให้กับวารสารในวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 15 คน 2) บุคคลที่ส่งบทความเข้าตีพิมพ์กับวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจำนวน 15 คน และ 3) บรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 (ระหว่างปี พ.ศ. 2567 - 2568) จำนวน 3 คน

2. วิธีการศึกษาวิจัย

1) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสาร และศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจระบบการทำงานของวารสารก่อนที่จะไปสัมภาษณ์ และผู้วิจัยยังใช้ข้อมูลดังกล่าวมาช่วยเป็นแนวทางในการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างได้ครอบคลุมทุกประเด็นมากขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารทั้งหมดยังถูกนำไปใช้ ในการตรวจสอบและเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์อีกด้วย

2) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ บุคคลที่ส่งบทความเข้าตีพิมพ์กับวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ทั้งภายในและภายนอก และบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 (ระหว่างปี พ.ศ. 2567 - 2568) ผู้วิจัยได้ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive techniques)

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในการศึกษาวิจัยและตรงตามวัตถุประสงค์ ประกอบไปด้วยดังนี้ 1) หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2) ระบบ Thai Journals Online System (ThaiJo) 3) เกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 4) เกณฑ์เชิงปริมาณและเกณฑ์เชิงคุณภาพในการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 5 (2568-2572) 5) ประกาศคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เรื่อง มาตรฐานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวารสารและผู้ใช้บริการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และผู้เขียนบทความ บุคลากร

คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา นักวิจัยอิสระทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1,2 โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 33 คน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีการเก็บข้อมูลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 ส่วนคือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความให้กัวารสารในวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 15 คน 2) บุคคลที่ส่งบทความเข้าตีพิมพ์กับวารสารในวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวนมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 15 คน 3) บรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในงานวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 (ระหว่างปีพ.ศ. 2567 – 2568) จำนวน 3 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 โดยเป็นการศึกษากระบวนการส่งบทความ การประเมินบทความ และการตีพิมพ์บทความในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2568

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยได้เขียนประเด็นคำถามเกี่ยวกับระบบกลไก การบริหารจัดการ กระบวนการทำงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ไข และการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการของผู้ที่ทำงานวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยสมุดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ และแบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 3 ชุด ดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ส่งบทความ 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่วารสาร

หลังจาก ผ่านการตรวจสอบของที่ปรึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องทางภาษา ซึ่งผลการประเมินอยู่ในช่วง 0.50-1.00 หลังจากนั้นทำการปรับแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคคลที่ส่งบทความเข้าตีพิมพ์กับวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ทั้งภายในและภายนอกและบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลวารสารในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1,2 โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น หลังจากที่ได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เขียนบทความเพื่อขอสัมภาษณ์ ทั้งผ่านทางโทรศัพท์หรือระบบออนไลน์เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสาร ปัญหา อุปสรรคและนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดของขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้ 1) การถอดบทสัมภาษณ์และการตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

(Semi-structured Interview) และนำข้อมูลที่ได้มาถอดความอย่างละเอียดเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้รับมีความถูกต้อง ครบถ้วน และสะท้อนความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างแท้จริง 2) การเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น หลังจากการถอดบทสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการ หรือแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง หรือความแตกต่างของข้อมูล 3) การเปรียบเทียบนี้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถระบุแนวโน้ม หรือประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้อย่างชัดเจนมากขึ้น และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและการสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ 1) การอธิบายลักษณะของข้อมูล 2) การแสดงแนวโน้มของประเด็นที่เกิดขึ้น และ 3) การเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตรวจสอบรูปแบบหรือแนวโน้มของข้อมูลที่ได้รับ และจัดกลุ่มข้อมูลตามหมวดหมู่หรือประเด็นสำคัญ เช่น 1) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ 3) แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา 5) การเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วมาเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยให้สามารถอธิบายประเด็นที่ค้นพบได้อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังช่วยให้สามารถระบุได้ว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์สอดคล้องกับแนวคิดทางวิชาการที่มีอยู่หรือไม่ และสามารถขยายขอบเขตความรู้เพิ่มเติมในบริบทของงานวิจัยได้ และ 6) การสรุปผลการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางพัฒนา หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อค้นพบและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานของวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยคำนึงถึง การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การลดปัญหาและอุปสรรคที่พบ การปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความเหมาะสมและยั่งยืน แนวทางการพัฒนาที่นำเสนอจะต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้วารสารมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เขียนบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิ บรรณธิการ และเจ้าหน้าที่วารสาร รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ด้านผู้เขียนบทความ

ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่มีความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานของวารสารผ่านเว็บไซต์ ThaiJO ซึ่งถือว่ามีการจัดการเก็บข้อมูลที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความไม่แน่ใจในรายละเอียดบางประการ เช่น การใช้สัญลักษณ์พิเศษในบทความด้านภาษาศาสตร์ ซึ่งเสนอให้มีแนวทางเฉพาะในการรองรับรูปแบบบทความประเภทนี้ ช่องทางการติดต่อระหว่างผู้เขียนและทีมบรรณาธิการส่วนใหญ่ใช้อีเมลและระบบออนไลน์เป็นหลัก โดยผู้ใช้ระบบพบว่าสามารถใช้งานได้ง่าย แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มสื่อแนะนำการใช้งาน เช่น วิดีโอ หรือคู่มือ พร้อมแนะนำให้ปรับปรุงช่องทางติดต่อให้ชัดเจนและหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มช่องทางติดต่อผ่านโซเชียลมีเดียอย่างเป็นทางการ ในส่วนของระยะเวลาในการพิจารณาบทความ ผู้เขียนพึงพอใจกับความรวดเร็วในการตอบรับและประเมิน ซึ่งอยู่ในกรอบเวลาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนบางรายยังรู้สึกไม่แน่ใจเกี่ยวกับขั้นตอนการติดตามสถานะบทความ โดยต้องเข้าตรวจสอบสถานะในระบบด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการรับรู้ข้อมูลแบบทันที นอกจากนี้ผู้เขียนยังเสนอให้มีการรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและคำอธิบายการ

ตอบกลับไว้ในเอกสารเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของบรรณาธิการ และช่วยลดความซ้ำซ้อนในการอ้างอิงความคิดเห็นดังกล่าว

2. ด้านผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลมีความเข้าใจในขอบเขตและวัตถุประสงค์ของวารสารอย่างชัดเจน โดยเห็นว่าขอบเขตของวารสารครอบคลุมสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างเหมาะสม แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้กำหนด “ธีมเฉพาะฉบับ” เพื่อสร้างความชัดเจนของกลุ่มบทความในแต่ละฉบับ สำหรับกระบวนการประเมินบทความ พบว่าการดำเนินการผ่านระบบ ThaiJO มีความเหมาะสม โดยเป็นระบบกลางที่ได้รับการยอมรับระดับประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ประเมินบางส่วนที่ยังคุ้นชินกับระบบแบบแมนนวล จึงแนะนำให้ลดการใช้ระบบแมนนวลอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการใช้ระบบ ThaiJO 100% ควบคู่กับการจัดทำคู่มือการใช้งานเพื่อช่วยให้ผู้ประเมินสามารถใช้งานระบบได้อย่างสะดวก ในแง่ของการบริหารเวลา ผู้ประเมินเห็นว่าระยะเวลาที่กำหนดเหมาะสม แต่เนื่องจากบางรายมีภาระงานจำนวนมาก วารสารจึงควรมีระบบแจ้งเตือนเพื่อเตือนความจำก่อนถึงกำหนดระยะเวลา โดยรวมแล้ว กระบวนการประเมินมีความโปร่งใสและยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการ ไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้เขียนต่อผู้ประเมิน ซึ่งช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับวารสาร ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาวารสาร ผู้ทรงคุณวุฒิเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเผยแพร่ผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย และสนับสนุนให้วารสารพัฒนาเข้าสู่ฐานข้อมูลระดับที่สูงขึ้น ทั้งในระดับ TCI กลุ่ม 1 และระดับนานาชาติ พร้อมเสนอให้มีการผลิตฉบับรูปเล่มเพื่อนำส่งยังหอสมุดและสถาบันต่าง ๆ เพื่อเพิ่มการอ้างอิงและการเข้าถึงบทความ

3. ด้านบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่วารสาร

บรรณาธิการและเจ้าหน้าที่วารสารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทั้งระบบ ตั้งแต่การกลั่นกรองบทความเบื้องต้น การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและรูปแบบ ตลอดจนการจัดการระบบออนไลน์ของวารสาร โครงสร้างการบริหารวารสารส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การกำกับของคณะหรือสถาบัน โดยมีคณบดีหรือผู้บริหารระดับสูงเป็นที่ปรึกษา ขณะที่บรรณาธิการและเจ้าหน้าที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อกระบวนการดำเนินงาน

ในการบริหารจัดการ บรรณาธิการมักมีบทบาทในการตัดสินใจรับบทความ และประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงดูแลการรักษามาตรฐานการเผยแพร่ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ผู้ให้สัมภาษณ์สะท้อนถึงความท้าทายในการรักษาสมดุลระหว่างปริมาณและคุณภาพของบทความ โดยเห็นว่าแม้จะสามารถเพิ่มจำนวนบทความหรือฉบับได้ แต่ควรพิจารณาควบคู่กับศักยภาพของทีมงาน แผนการพัฒนาในอนาคตของวารสารส่วนใหญ่เน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมประสิทธิภาพ เช่น การใช้ AI ในการออกแบบหน้าปก หรือสื่อประชาสัมพันธ์ การจัดทำซีรีส์บทความหรือโมโนกราฟสั้นๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และช่วยเพิ่มโอกาสในการอ้างอิง รวมถึงการเสนอแนวทางจัดเก็บค่าธรรมเนียมตีพิมพ์ในลักษณะเป็นขั้นตอน เพื่อแบ่งเบาภาระผู้เขียน นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงการพัฒนาเป้าหมายระยะยาวในการเข้าสู่ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานวารสารให้เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการอย่างยั่งยืน จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ได้นำไปพัฒนาเป็น “คู่มือปฏิบัติงานการบริหารจัดการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ครอบคลุมทุกกระบวนการตั้งแต่การรับบทความ การตรวจสอบเบื้องต้น การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินบทความ การแจ้งผลการประเมิน การปรับแก้บทความ การตอบรับการตีพิมพ์ การจัดรูปแบบบทความ ตลอดจนการเผยแพร่วารสารผ่านระบบ ThaiJO และช่องทางออนไลน์ของวารสาร

คู่มือปฏิบัติงานดังกล่าวได้กำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย บรรณาธิการ กองบรรณาธิการ เจ้าหน้าที่วารสาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เขียนบทความ พร้อมทั้งจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Workflow) และแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางมาตรฐานในการดำเนินงาน ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ลดข้อผิดพลาดในการประสานงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามสถานะบทความ นอกจากนี้ คู่มือยังได้

รวบรวมแนวทางการใช้งานระบบ ThaiJO สำหรับผู้เขียนบทความและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงข้อกำหนดด้านจริยธรรมการตีพิมพ์ หลักเกณฑ์การจัดรูปแบบบทความ และแนวปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เพื่อให้การดำเนินงานวารสารเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถรองรับการพัฒนาคุณภาพวารสารสู่ระดับที่สูงขึ้นในอนาคต

7. อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบกลไก การบริหารจัดการงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย งานวิจัยของ Jaihan (2022)^[3] ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของระบบออนไลน์ในการบริหารจัดการวารสารทั้งในด้านการส่งบทความ ตรวจสอบสถานะ และการประชาสัมพันธ์ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่พบว่าวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ใช้ระบบ ThaiJO 2.0 ในการจัดการบทความ โดยผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าระบบนี้มีความสะดวก แต่ยังมีข้อเสนอแนะในการเพิ่มคู่มือ วิดีโอสาธิต และปุ่มลัดเพื่ออำนวยความสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับแนวคิดของอำมรินทร์ที่เสนอให้มีคู่มือออนไลน์เพื่อผู้ใช้งานสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

ประเด็นด้านการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ซึ่งปรากฏอย่างเด่นชัดในงานของ Thummasaroch (2023)^[9] ที่เสนอให้ปรับปรุงกระบวนการประสานงาน ลดความซับซ้อนของระบบ เอกสารไม่ครบถ้วน การส่งล่าช้า ฯลฯ ก็สะท้อนอยู่ในบทวิเคราะห์ของวิจัยฉบับนี้ โดยเฉพาะในเรื่องของข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงระบบให้ตอบสนองได้เร็ว มีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นทางการ รวมถึงการเพิ่มระบบแจ้งเตือนผู้ประเมินเมื่อใกล้ครบกำหนด ซึ่งเป็นการจัดการที่ช่วยลดอุปสรรคในกระบวนการทำงาน งานวิจัยของ Liangpanit et al. (2023)^[4] ที่เน้นการพัฒนาบบวารสารออนไลน์ในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้ส่งบทความ ผู้ทรงคุณวุฒิ และบรรณาธิการ พบว่าเมื่อระบบสามารถตอบโต้ของผู้ใช้งานแต่ละกลุ่มได้ ก็จะช่วยให้การดำเนินงานของวารสารมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่นเดียวกับข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ ที่เสนอการปรับปรุง ThaiJO ให้มีความชัดเจนในการนำทาง การเข้าถึงแบบฟอร์ม การลงทะเบียน และระบบแจ้งเตือน

Sarapadnuek (2022)^[7] ศึกษาพัฒนาการวารสารในสามทศวรรษเน้นให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงด้านบทบาทของบรรณาธิการและผู้เขียนบทความ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มบทความจากบุคคลภายนอกมากขึ้น สะท้อนถึงความเปิดกว้างของวารสาร เช่นเดียวกับในงานวิจัยฉบับนี้ที่มีผู้มีส่วนร่วมทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และยังเสนอให้มีการกำหนดธีมในแต่ละฉบับเพื่อรวบรวมบทความให้เป็นระบบระเบียบมากขึ้น สร้างอัตลักษณ์ของวารสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาเชิงกลยุทธ์ในแง่การบริหารจัดการวารสาร Atchariyapiban (2022)^[1] ซึ่งเสนอเปรียบเทียบวารสารกลุ่ม TCI 1 กับวารสารมหาวิทยาลัยบูรพา ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างและกระบวนการให้มีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับข้อเสนอในงานวิจัยนี้ที่เน้นให้มีการพัฒนาระบบการสื่อสารที่เป็นทางการ เช่น อีเมลกลาง เพจของวารสาร และการใช้เทคโนโลยี AI เพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์และเพิ่มการเข้าถึงผลงาน นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยี เช่น AI มาใช้เพื่อพัฒนารูปแบบวารสารและกระบวนการประชาสัมพันธ์ตามที่วิจัยฉบับนี้เสนอ ยังสอดคล้องกับแนวทางของ Yospromma and Chienwattanasook (2023)^[10] ที่เห็นว่าระบบสารสนเทศสามารถช่วยให้การประเมินและบริหารงานทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้ AI เพื่อช่วยวางแผนโครงสร้างข้อมูล เช่น ทำบทคัดย่อสั้น ทำภาพประกอบ หรือแจ้งเตือนสถานะ ถือเป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมกับลักษณะงานวารสารวิชาการ

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนถึงภาพรวมของการดำเนินงานวารสารที่มีความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบและมีศักยภาพที่จะพัฒนาเข้าสู่ระดับ TCI กลุ่ม 1 ได้ หากมีการปรับปรุงบางด้านตามข้อเสนอของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและผลการวิจัยในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านการบริหารจัดการ กระบวนการประเมิน การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับวารสารวิชาการ

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การบริหารจัดการวารสารต้องอาศัยระบบและกลไกที่ชัดเจน ครอบคลุมการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามแนวคิด PDCA พร้อมทั้งการจัดการทรัพยากร 4M (บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน ระบบ ThaiJO 2.0 เป็นแพลตฟอร์มสำคัญในการส่งบทความ ตรวจสอบสถานะ และประเมินผล

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มมีความต้องการเฉพาะตัว ได้แก่ ผู้เขียนบทความต้องการคู่มือใช้งานและช่องทางสื่อสารที่ชัดเจน ผู้ทรงคุณวุฒิต้องการลดงาน manual และมีระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติ ส่วนบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่มุ่งเน้นระบบบริหารจัดการที่ลดภาระงานและสนับสนุนการพัฒนาไปสู่มาตรฐาน TCI กลุ่ม 1 หรือระดับนานาชาติ

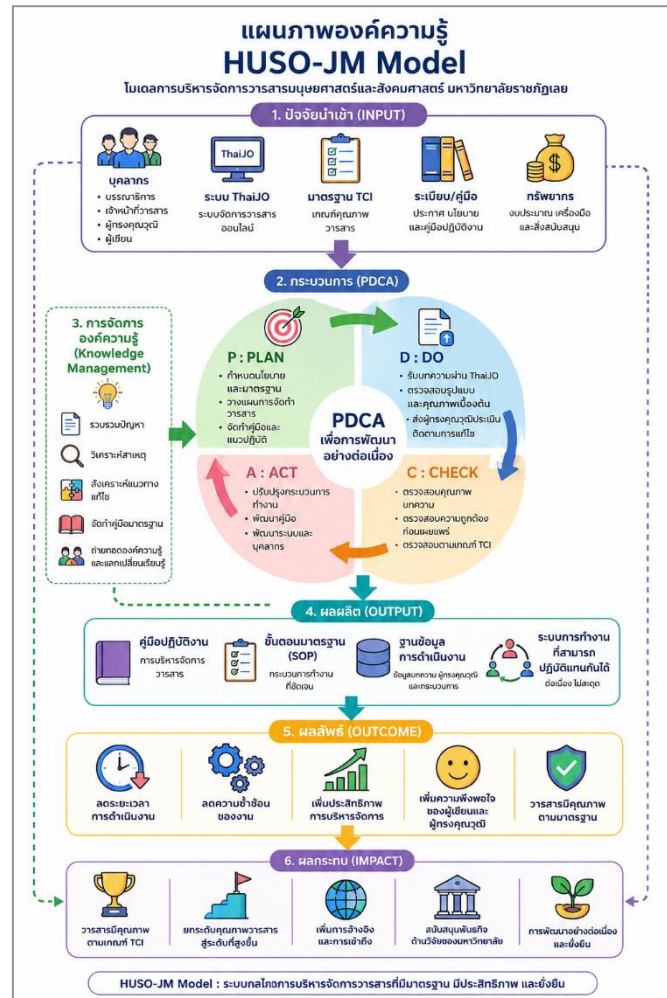
ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การใช้ AI ถูกนำมาใช้ในการออกแบบหน้าปกและประชาสัมพันธ์ แต่ไม่เหมาะกับการผลิตเนื้อหาวิชาการโดยตรง พร้อมทั้งเสนอเพิ่มช่องทางสื่อสารออนไลน์ เช่น Social Media วิดีโอสอน และคู่มือออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้อง

การประเมินคุณภาพวารสารใช้วิธี Double-blinded peer review พร้อมควบคุมคุณภาพบทความด้วยการตรวจ Plagiarism ภาษาอังกฤษ และรูปแบบการอ้างอิง อีกทั้งปฏิบัติตามเกณฑ์ TCI รอบที่ 5 เพื่อยกระดับมาตรฐานวารสาร งานวิจัยสะท้อนแนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหารจัดการ เช่น ระบบ/กลไก PDCA แนวคิดเชิงสถานการณ์และเชิงระบบ รวมถึงแนวคิดด้านการบริการและคุณภาพบริการของ Cowell, Kotler, Gronroos และ Parasuraman et al. สุดท้าย การพัฒนาองค์กรเน้นการออกแบบโครงสร้างที่เหมาะสม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และสร้างจิตสำนึกรักองค์กรและความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้การบริหารจัดการวารสารเกิดความยั่งยืนและมีคุณภาพ

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เพียงสะท้อนให้เห็นแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการวารสารเท่านั้น แต่ยังนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการวารสารวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานทางวิชาการอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้ดังภาพ

ภาพที่ 2

โมเดลองค์ความรู้ HUSO-JM (Humanities and Social Sciences Journal Management Model) สำหรับการบริหารจัดการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย



9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบกลไกการบริหารจัดการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่าแม้ว่าวารสารจะมีการดำเนินการที่เป็นระบบโดยใช้ ThaiJO 2.0 เป็นแพลตฟอร์มหลัก แต่ยังคงมีจุดที่สามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ในหลายด้าน ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1. มีการปรับปรุงช่องทางการสื่อสารให้มีความเป็นทางการมากขึ้น เช่น การสร้างเพจหรือเว็บไซต์ของวารสารอย่างเป็นระบบ และมีอีเมลกลางของวารสาร (Email: huso@lru.ac.th) เพื่อใช้ในการประสานงานแทนการติดต่อแบบส่วนตัว ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความน่าเชื่อถือและความเป็นมืออาชีพในการดำเนินงาน

2. มีการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบ ThaiJO ทั้งสำหรับผู้เขียนบทความ และผู้ประเมิน เพื่อช่วยให้การใช้งานระบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดปัญหาความการใช้งานในระบบออนไลน์ ดังนั้น จึงได้จัดทำคู่มือการบริหารจัดการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. ในด้านกระบวนการประเมิน ควรส่งเสริมให้การประเมินบทความดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด ลดการใช้วิธี manual เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความสะดวกในการติดตามผลการประเมิน ทั้งนี้สามารถเพิ่มระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติสำหรับผู้ประเมินเมื่อใกล้ถึงกำหนดเวลา เพื่อให้ผู้ประเมินสามารถวางแผนการทำงานได้อย่างเหมาะสม

4. ในด้านการเผยแพร่ ควรมีการขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสร้างสรรค์ เช่น โมนิกราฟ ซีรีส์ หรือภาพประกอบบทคัดย่อ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงผู้อ่าน และเพิ่มโอกาสในการอ้างอิงงานวิจัย อีกทั้งควรพิจารณาการจัดทำรูปเล่มเพื่อจัดส่งไปยังห้องสมุดหรือสถาบันต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้และเพิ่มโอกาสในการใช้งานทางวิชาการ

5. นอกจากนี้ยังควรมีการพิจารณาจัดทำ “ฉีมนเฉพาะฉบับ” เพื่อจัดกลุ่มบทความตามประเด็นสำคัญในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจะช่วยให้วารสารมีโครงสร้างที่น่าสนใจ และสามารถนำเสนอองค์ความรู้ได้อย่างมีทิศทาง รวมถึงควรวางเป้าหมายในการพัฒนาวารสารให้เข้าสู่ฐานข้อมูลระดับสูงขึ้น เช่น TCI กลุ่มที่ 1 หรือระดับนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพโดยรวมของวารสารอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดการพัฒนาบรรณารวบรวมวารสารอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จและประยุกต์ใช้กับวารสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยได้อย่างเหมาะสม

1. ควรศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ใช้ระบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ประเมินและนักวิจัยภายนอกที่มีประสบการณ์กับวารสารหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เห็นภาพรวมของความพึงพอใจ ปัญหา และข้อเสนอแนะที่กว้างขวางและรอบด้านยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณเพิ่มเติม เพื่อเก็บข้อมูลในวงกว้างและนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ในเชิงลึกและเชิงกว้างมากยิ่งขึ้น

REFERENCE

- [1] Atchariyapiban, S. (2022). *A development of guidelines for administering Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University* (Research report). Burapha University.
<http://dspace.lib.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/5309>
- [2] Faculty of Humanities and Social Sciences. (2018). *Journal of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University*. Loei Rajabhat University.
- [3] Jaihan, A. (2022). Guidelines on the quality of the process of academic journals for publication of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(11), 71– 82. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/256308/174102>
- [4] Liangpanit, S., Wannasang, S., Puannguluan, K., Kulnawin, K., Kan-ngan, Y., & Kongsrima, K. (2023). Development of online journal management system, Faculty of Science and Technology, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. *Srinakharinwirot Research and Development Journal of Humanities and Social Sciences*, 15(29), 1–14.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swurd/article/view/265916/179629>
- [5] Maleepat, C., Khlangnum, W., & Kaewsuep, R. (2021). *Development approach for effective academic journal preparation: Case study of Journal of Humanities and Social Sciences in educational institutions in the northern region* (Research report). University of Phayao.
- [6] Phoocharoen, W. (2001). *Guidelines for internal quality assessment in educational institutions*. Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology and National Education Standards and Quality Assessment Promotion Institute.
- [7] Sarapadnuke Chaipunya, C. (2022). Three-decade development of Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University. *Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University*, 30(1), 35–61.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournal/article/view/255108/172404>
- [8] Thai Journal Citation Index Centre. (2020). *Quantitative criteria for evaluating the quality of academic journals in the TCI database, 4th round (2020–2024)*. <https://tci-thailand.org>
- [9] Thummasaroch, J. (2023). The study of quality development guideline academic journal under Dhonburi Rajabhat University. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 13(2), 133–146.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/article/view/262387/178975>
- [10] Yospromma, D., & Chienwattanasook, K. (2023). Guidelines for increasing the efficiency of performance evaluation with the human resource information system of the Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization). *Journal of Marketing and Management*, 10(2), 44–60.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/mmr/article/view/265907/180218>